

CM Story 4.0

CompuMotor

Компютърна програма за управление и автоматизиране на оперативната дейност в търговска и производствена фирма

РЪКОВОДСТВО ЗА ПОТРЕБИТЕЛЯ

Това кратко ръководство е предназначено за начално запознаване с продукта. Целта е новият потребител за кратко време да стане в състояние да извършва основните операции. Усъвършенстването става в процеса на работа с използване на помощната система, която винаги е на разположение с натискане на F1 или бутон Помощ.

1. Предназначение на продукта

Предназначена е за цялостно автоматизиране на дейността в една фирма, която има голямо движение на стоки и услуги. Чрез настройка могат да се обособят следните работни места (в мрежа или на един компютър): фактуриране, каса, склад, мениджър, счетоводител, банка.

В зависимост от организацията на фирмата някои дейности могат да се съвместят. В най-опростения вариант фактуриране, плащане и складова операция се изпълняват автоматично на едно работно място.

В програмата са предвидени широки възможности за настройка, така че да може да се пригоди към стила на работа в конкретната фирма.

Основни възможности на програмата

- Фактуриране на стоки и услуги: доставни, продажни, компютърни, ръчни, проформа, данъчни дебитни/кредитни известия. Автоматично формиране на себестойност при доставка на стоки и услуги с една фактура.
- Възможност за отложено/разсрочено плащане и авансови доставки/продажби (отлагане на складовата операция).
- Следи се цялостното движение на стоки/услуги: доставки, продажби, трансфери между складове, печат на складови документи. Йерархично структуриране на номенклатури с типове и подтипове.
- Неограничен брой складове, щандове, магазини, дилъри. Възможно е свързването им в мрежа. Възможност за логически складове.
- Плащането на фактурите може да е по касов или банков път. Плащането може да е на няколко части. В случай на използване на касов апарат е разработен модул за автоматично изпращане на данните за продажбите към касовия апарат.
- Различни касови и банкови операции: плащане по фактура/известие, авансово плащане, асоцииране на фактура с авансово плащане, закупуване на валута, трансфери на средства между каса и банка и др.

- При доставка от внос се следят митническите задължения и автоматично се формира себестойност. Митническият документ е отделно основание за плащане.
- Валутен менажер на валутни курсове. Дава възможност за определяне на цени и ценови листи, правене на справки и др. в различни валути. Автоматично актуализиране на продажни цени. Работа с няколко валути едновременно.
- Всички стандартни счетоводни справки, дневници ДДС, справка-декларация и др. Освен това: генератор на отчети, количествен и стойностен анализ на движението на стока или група стоки, класации на клиенти и стоки по обем продажби и ефективност и др. Възможност за експорт на резултата от справките в друг формат, напр. Excel, текстов файл и др.
- Вземане и даване на стоки на консигнация. Автоматично съставяне на списък с продадените стоки и наличностите на консигнант или дилър/дистрибутор.
- Версии на програмата за Windows мрежа. Възможност за трансфер на данните при смяна на платформата.
- Права за достъп, защитени с пароли.

Допълнителни възможности на програмата

- Има вградени помощни средства за работа с компютъра
 - Калкулатор с възможност за прехвърляне на резултата в редакционен прозорец.
 - Калкулатор на банкноти
 - Календар и дневник (бележник)
 - Конвертор на мерни единици
 - Модул за телефонни комуникации чрез модем
 - Архиватор на данни
 - Изчисляване на лихви
 - Електронен справочник на адреси и телефони
- Прозоречна структура

Действията се извършват в прозорци, които могат да се местят, оразмеряват, свиват, максимизират и др. Данните се менажират в т.н. прозорец тип Таблица, в който могат да се преподреждат полетата, да се преоразмеряват, да се разделя прозореца на две и да се разглеждат различни части от таблицата и др.
- Диалогът с програмата е събитийно ориентиран

С активиране на различни отворени прозорци, могат да се вършат няколко действия едновременно. Например пише се писмо с вградения текстов редактор, в даден момент се активира калкулатора, след това се прави справка в база Наличности и отново се активира редактора. Всички тези прозорци с информацията си са едновременно достъпни на екрана.
- Online help - помощна информация за текущото действие може да се получи с натискане само на един клавиш.
- Освен предварително разработените справки, могат да се извършат справки и по произволно избрани критерии от потребителя. За целта е разработен специален Локатор. В него могат да се правят справки по няколко полета от базата, обединени със съответни логически оператори тип AND, OR и т. н.

2. Инсталиране на CM Story

Извършва се от фирмата доставчик при регистрирана версия или се следват инструкциите, записани във файл **README.TXT**.

Минимални изисквания към компютъра

Нормално работещ компютър с 32-битов Windows (95,98,2000,NT,ME,XP).

След инсталацията

За да се работи нормално с програмата е необходимо на компютъра да има **твърд диск с 16 Мб свободно място**. Освен това:

- Независимо от операционната система (Windows 9*), в системния файл CONFIG.SYS се поставя реда FILES=80 или повече. Това не е необходимо за Windows 2000+).

За повече подробности по конфигуриране на компютърната система може да се използва ръководството на операционната система или да се потърси помощ от специалист.

3. Стартиране и екранно меню

Програмата се стартира с Shortcut към cmsw.exe, в който като параметър се задава пътя към папката с данни..

При влизане в програмата се появява прозорец **Регистрация** - потребителят трябва да въведе знака и паролата си. При DEMO версият знакът е **NP**, без парола. Има бутон **<Помощ>** в случай, че операторът среща затруднения при регистрацията или трябва да си смени паролата.

На най-горния ред от екрана са разположени менюта. При избор на някое от тях се появява списък с подменюта. Изборът на менюта и подменюта се осъществява, като първо се засветят (изберат), а после се натисне Enter.

Препоръчително е още в началото потребителят да се запознае със съдържанието на темите **Терминология** и **Интерфейс** от менюто **Помощ, Съдържание**.

На основния екран (екранно меню) са обособени в три групи действията, които могат да се извършват с програмата: **Номенклатури**, **Действия**, **Справки**.

Номенклатури: във всеки един от модулите на тази група се създава база данни (таблица), която се използва като основа за работата на модулите от другите две групи. Артикули и контрагенти могат да се създават и в процеса на работа.

Артикули	Банкови сметки	Групи ДДС
Контрагенти	Валутен менажер	Акцизи
Складове	Мерки	Лихви
Каси	Селища	

Действия: за извършване на ежедневните действия - фактуриране, плащания и т.н.

Продажба-компютърни фактури	Митнически задължения
Продажба-ръчни фактури	Фактура от проформа
Доставка	Консигнация-протокол

Консигнация-списък продажби
Консигнация-фактура
Протокол за дистрибутор
Отговорно пазене
Дебитно известие
Кредитно известие
Искане при продажба

Искане за трансфер
Склад
Каса - приход
Каса - разход
Банка - приход
Банка - разход
Трансфер Каса/Банка

Справки: могат да се извършват за различни номенклатури и действия.

Мениджърски справки
Движение на стоки/услуги
Фактурни документи
Складови документи
Касови документи

Банкови документи
Наличности
Справка-декларация по ДДС
Счетоводен баланс

Докато трае периодът на запознаване с програмата, преди започване на реалното и използване, е наложително да се нулират базите данни. Това става, като от падащото меню **Сервиз** се избере **Нулиране на данни** и в появилия се екран се маркират таблиците, които потребителят желае да нулира. След като се потвърди избора с натискане на <Да>, на екрана се появява питане за всяка избрана таблица поотделно, като отговорът на този въпрос по подразбиране е Не. Нормално и препоръчително е да се нулират всички основни бази заедно, защото данните са взаимосвързани. Номенклатурите могат да не се нулират заедно с основните бази.

4. Основни операции с продукта

(в последователността, с която се извършват в практиката)

Данните за контрагентите и артикулите (стоки, материали, услуги) се разполагат в съответните таблици.

Артикули

Препоръчително е номенклатурата на основните артикули, които се менажират в складовото стопанство да се въведе преди започването на същинската работа с програмата. В процеса на работа потребителят може оперативно да добавя нови разновидности на стоки и услуги.

Преди започване на въвеждането потребителят трябва да е обмислил добре как да структурира номенклатурата. Промяната на структурата на по-късен етап от работа е по-трудна.

Въвеждането става в модул **Артикули**, който се избира директно от Екранното меню.

Всеки обект (стока, материал, услуга), подлежащ на менажиране от програмата, се описва с **Артикул** и неговите разновидности: **Тип 1** и **Тип 2**. При описанието на артикул, полетата Тип 1 и Тип 2 могат да се оставят и непопълнени. Всеки Артикул може да има неограничен брой Тип 1 и Тип 2. Разновидностите на даден артикул могат да имат опростена или дървовидна структура.

Введените още в началото имена на **Артикул**, **Тип 1**, **Тип 2** присъстват по-късно при всяко обръщение към съответната стока/услуга за избор или справка, включително и при отпечатване на фактури, разписки, списъци и т.н. Предвидена е възможност за преименуване.

При влизане в модул **Артикули** се появяват три прозореца тип Таблица и един диалогов прозорец.

Когато курсорът се движи (със стрелките, PageUp, PageDn или мишката) по редовете (записите) от таблица Артикули, в полетата на диалоговия прозорец автоматично се зарежда избраният запис, а в прозорците Тип 1 и Тип 2 се показват съответните типове.

Артикулите могат да се групират по някакъв избран от потребителя признак, като това не е задължително. Ако потребителят има разнообразен асортимент, може да го групира за улеснение при избор и справки. Определянето на групите става чрез избор на бутона <Групи> - появява се специален диалогов прозорец.

За повече информация вж. тема “Менажиране на артикули”.

Въвеждане на нов артикул

В диалоговия прозорец се избира бутонът < Нов >. Полетата за въвеждане се потвърждават с Tab или Enter. Курсорът отива в полето **Код**. Кодът е буквено-цифров и е уникален за всеки артикул. Програмата предлага автоматично генериран код за новия артикул. Потребителят може да го промени по свое желание, но по-добре да се остави програмата да се грижи за кодирането. За повече информация вж. тема “Кодове на номенклатури”.

Следващото поле е **Артикул**. В него се въвежда наименованието на артикула (стоката, материала). Ако се налага промяна на по-късен етап, това става чрез бутона <Промяна>. Новото наименование заменя старото във всички необходими бази.

В полето **Група** се избира групата на артикула (с F5).

В поле **Описание** се въвежда (ако е необходимо) търговското наименование на артикула, което допълва името в поле **Артикул**. То може да бъде променено в следващи етапи от работата. Ако е въведено, то трябва да бъде добре формулирано, защото присъства в издаваните документи.

Ако полетата **Коефициенти на дребно, едро и дистрибутори** се попълнят с коефициенти, то при доставка на нова партида доставната цена се умножава с тях и така автоматично се формира съответната продажна цена (впоследствие тя може да бъде променена).

Полето **Мярка** съдържа мярката (дименсията), с която се измерва количеството на артикула, неговите типове и подтипове. Дименсията се избира от списък (F5).

Данъчна група - Ако това поле е празно, артикулът е освободен от ДДС, ако е попълнено с латинско A - данъкът е в пълен размер.

С избиране на бутона <Запис> въведените данни се потвърждават и записват на диска на компютъра.

С натискане на бутона <Отказ> потребителят се отказва от текущото въвеждане и данните не се запазват.

Ако текущият артикул ще има различни типове 1 и/или 2, те се описват след избиране на бутоните <Нов1> и / или <Нов2>. Съответните бутони < Промяна > служат за промяна на типовете (код, име).

Различните състояния на маркиращия бутон [] **Структура дърво** отразяват начина на структуриране на типовете артикули:

[] - опростена структура, [X] - дървовидна структура.

Опростена означава, че артикулът може да има всякаква комбинация от въведените Тип 1 и 2. Дървовидна означава, че въведените Тип 2 се отнасят само за маркирания Тип 1. Един артикул може да има типове както с опростена, така и с дървовидна структура.

Изтриване на запис

Ако в момента на въвеждане на артикулите се установи, че е допусната някаква грешка, има възможност записът да бъде изтрит. Маркира се (позиционира се на) грешно въведения артикул, а после от менюто **Форма** се избира **Изтрива артикул/тип**. Програмата проверява дали записът се използва. Ако не се използва, на екрана се появява ярък текст **!ИЗТРИТ!**, което е признак че записът логически е премахнат от таблицата и няма да се използва повече от програмата. При следващото пакетирание на данните записът ще изчезне от таблицата и физически.

Внимание! Този начин за премахване е неприложим в случай, че артикулът вече е използван в дейността (например след продажби, трансфери).

Контролен панел

Серия от бутони за движение по таблицата, изход и справки. За повече информация вж. тема **“Контролен панел”** и **“Менажиране на базите с данни”**.

Помощната информация за менажиране на артикули се извиква с **<Помощ >**.

За повече информация вж. темите от помощната информация Кодове за номенклатури, Конфигуриране - CMS, Контролен панел, Таблица, Менажиране на базите с данни, Аранжировка на таблица, Пакетира, Маркира/Отмаркира, Промяна на тип артикул.

Контрагенти

Контрагенти е база, в която се съхраняват различни данни за контрагентите - адреси, телефони, данъчни номера, хронология и др.

Избира се **Контрагенти** от Екранното меню. На екрана се появяват диалогов прозорец и два прозореца тип Таблица.

Когато курсорът се движи (със стрелките, PageUp, PageDn или мишката) по редовете (записите) на база Контрагенти, в полетата на диалоговия прозорец автоматично се зарежда избраният запис, а в таблица Телефони - съответните телефонни номера.

Въвеждане на нов контрагент

Обикновено данните за контрагентите (доставчици, клиенти, консигнанти и др.), се попълват по време на фактурирането и оттам се записват автоматично.

Възможно е, и тук се описва как става, въвеждането от диалогов прозорец **Контрагенти** - подобно на това на нов артикул в менюто Артикули. В диалоговия прозорец се избира бутонът **< Нов >**.

Курсорът отива в полето **Фирма**, където се въвежда името на фирмата. Попълването на останалите полета за описване на контрагентите не е задължително.

Следващото поле е **Тип**. От появилия се след натискане на **F5** списък потребителят избира типа на фирмата (ЕТ, ООД и др.).

Полетата **Адрес, Гр/с, Тип, ПК, Област, Държава, Телефонен код** съдържат адреса, населеното място, типа населено място, пощенския код, областта, държавата на регистрация и телефонния код на населеното място, в което се намира фирмата контрагент. За някои от тези полета има асоциирани списъци за избор, които се показват на екрана с F5.

Ако контрагентът е регистриран по Закона за ДДС, се маркира **[X] Регистриран по ЗДДС**, иначе бутонът остава немаркиран.

Полетата **ДН** и **БС** са определени за въвеждане на данъчния номер и номера БУЛСТАТ на контрагента.

В полето **Код** от появилия се с натискане на F5 списък може да бъде избран типа на контрагента по отношение на фирмата, ползваща документа - клиент, консигнант, доставчик и др. Този списък може да се разширява.

В полетата **Име, Презиме, Фамилия, Титла**, групирани в **Контакти**, се въвеждат данни за лицето от фирмата, с което се осъществяват контактите. Ако има повече имена за контакти, то те могат да бъдат въведени в **Бележки**.

Описанието на предмета на дейност на контингента се въвежда след избор на бутона **<Предмет>**.

Данни, за които иначе няма специално предвидени полета в диалоговия прозорец, могат да се въвеждат след избор на **< Бележки: >**.

Първият прозорец тип Таблица, наречен **Контрагенти**, представлява списък на контрагентите в базата. Информацията за избрания от този списък контрагент се появява в диалоговия прозорец.

Вторият прозорец тип Таблица съдържа съответните телефони, факсове, телекси. Попълването им става с **<Телефони>**.

Изтриване на контрагент

Потребителят маркира (позиционира се на) записа, който иска да изтрие. От менюто **Форма** избира **Изтрива**.

За повече информация вж. тема **“Контрагенти”**.

Валутен менажер

Още преди започване на работа с програмата, потребителят трябва да избере основната валута, в която да се записват цените и сумите. Това става, като от меню **Сервиз** се избере **Конфигуриране-CMS**. В появилия се екран се въвежда желаната основна валута. Тя може да е BGL или друга - USD, EUR и т.н. Избиране на “твърда” валута се прави в случай, че цените на повечето стоки зависят пряко от тази валута. Улеснява се автоматизираното формиране на продажните цени и справките за себестойност, обем продажби и ефективност, тъй като ги прави по-малко зависими от инфлацията.

Независимо каква е избраната основна валута, счетоводните справки винаги могат да бъдат направени в BGL.

Валутният менажер е предназначен за въвеждане и съхранение на курсовете за деня на лева към други валути. Може да се укаже произволна валута за менажиране. След конфигурирането съответната валута попада в различни справки, конверсии и т.н.

Модулът **Валутен менажер** се намира в групата от Екранното меню **Номенклатури**.

Въвеждане на курсове за основните валути:

В основния диалогов прозорец се избира бутонът <Нов>.

От активираното скачащо меню се избира кода на валутата, курсът за деня на която ще се въвежда. Изборът на валутите, с които ще се работи и чиито кодове ще присъстват в скачащото меню, се прави в подменю **Валути за менажиране** на падащото меню **Форма**.

В полета **Дата**, <**Час**> се въвеждат датата и часът на курса, по подразбиране - текущите за компютъра.

В полето **За** автоматично се зарежда стойността, за която се отнася курса. Напр. За 1 USD, За 1 EUR и т.н. В останалите полета се нанася съответния курс за деня.

Възможно е редактиране на въведени вече валутни курсове и изтриване на записи от таблицата с валутните курсове. Това трябва да става само в случай, че те още не са използвани в работата.

Програмата предлага възможности за съставяне на таблица на кръстосани курсове, промяна на валутите за менажиране, сортиране на базата с данни за валутните курсове. Това става с подменютата на меню **Форма**.

За повече подробности вж. темите “**Валутен менажер**”, “**Валутен конвертор**” и “**Валутна каса**”.

Складове

Складовете са два вида - фирмени (вътрешни) и дистрибуторски (външни). Те се описват в диалоговия прозорец на меню **Складове** от основния екран. Тук, освен описанието на складовете, могат да бъдат зададени конфигуриращи параметри за определяне на начина на формиране на продажни цени от съответния склад и др. При отдаване стоки на консигнация, контрагентите, които се явяват дистрибутори на стоката, се представят като външни складове.

Въвеждане на нов склад

В основния диалогов прозорец се избира бутонът < **Нов** >.

Курсорът отива в поле **Номер** за номер на склада. Той се генерира автоматично, но е възможно и потребителят сам да въведе някакъв номер по свое желание. Така зададеният номер на склада се използва по-нататък в работата с програмата. Не може да има два склада с еднакъв номер.

Полето **Тип** дава възможност за потребителска класификация на складовете. Това поле не се използва никъде другаде в програмата.

Ако въвежданият склад е **външен**, в полето **Дилър** се попълва кода на контрагента. Той може да бъде избран от появилия се с натискане на F5 списък контрагенти.

Ако процентът на надценката е постоянна величина при работата със съответния външен склад, стойността му може да бъде въведена в полето **Надценка**.

Ако при външен склад се работи с постоянен срок на отчитане със съответния контрагент, той може да бъде въведен в полето **Срок на отчитане**.

Име, Лице, Населено място, Адрес, Телефон

В тази секция се попълва данни за склада.

Действието на бутоните от диалоговия прозорец, групирани в **Трансфер** и **Продажба** е обяснено подробно в помощната информация за диалоговия прозорец **Складове**.

Потребителят има възможност за временно или постоянно заключване на работата с избран склад, като маркира бутона **[X] Заключен**.

Със **<Запис>** се потвърждават въведените данни за склада и се записват в съответната база данни.

Бързо търсене на склад

Осъществява се, когато екранът не е в режим **Нов** или **Редактиране**. В полето **Номер** се въвежда номерът на търсения склад.

Изтриване на текущ склад

Ако складът не се използва вече в **Движение** и **Наличности**, изтриването е възможно с бутона **<Изтрива>**. В списъка на складовете остава маркирано името на изтрития склад. Ако потребителят иска то да изчезне, избира **Пакетира** от менюто **База**.

В долната част на прозореца има таблица, съдържаща списък на менажираните складове. Списъкът може да бъде подреден по номер, име, тип и без подредба, в зависимост от маркировката на радиобутон **Подредба**.

За повече информация вж. теми **“Складове”** и **“Конфигуриране – CMS”**.

Доставка

След като вече са структурирани и са въведени основните артикули, контрагенти и складове, може да се пристъпи към описване на наличностите в складовете на фирмата.

Стартира се диалогов прозорец **Доставки**, в който се описват извършените доставки.

Всяко стартиране на диалоговия прозорец **Доставки** от Екранното меню бележи началото на нов документ.

Въвеждане на доставка

В полето **Документ** потребителят трябва да въведе номера на документа, в случай на доставка - номера на фактурата.

Полето **Дата** предлага текущата в компютъра дата за дата на създаване на документа, но тя може да бъде променена. В случай на доставка се въвежда датата от документа.

Когато курсорът отиде в следващото поле - **Номер**, там се въвежда номерът на контрагента, ако е известен, ако не - минава се в следващото поле. Автоматично се появява съответен списък на контрагенти за избор - доставчици, консигнанти, дилъри, клиенти. По-късно списъкът може да се извика отново с F5.

Групата полета с надпис **Контрагент** се попълва автоматично с данните за избрания контрагент.

При въвеждане на нов контрагент потребителят попълва полетата и данните се записват автоматично в базата (ако е въведен данъчен номер) или се използва бутона **<Запис>**. Програмата сама присвоява нов номер.

<Стоки>, <Услуги> са бутони за избор на вида доставка - стока/материал или услуга. При натискане на някой от тези бутони се появява екран със съответния списък. След като потребителят направи избор, се появява екран за въвеждане на количества, цени и др.

В прозореца тип таблица в долната част на екрана, след направен избор с бутон <Стоки> или <Услуги>, се появява таблица със съответните данни.

Всяко натискане на някой от бутоните <Стоки> или <Услуги> служи за добавяне на нов запис в документа.

Назначаването на цени и други параметри на избраната партида се извършва в диалоговия прозорец, активиран с бутона <Цени>. За подробна информация вж. тема “Диалогов прозорец Цени”.

В полето **Плащане** се записва цифра, кодираща начина, по който ще се извърши заплащането на доставката. При натискане на F5 от появилия се списък може да се избере начина на заплащане.

Дали в сделката се използва курс купува или фиксинга на БНБ за деня, се отразява в полето **През курс**.

В полето **Срок на плащане** се попълва дата, до която да се извърши плащането на сумата по документа. В полето **Срок на изпълнение** се попълва срока на изпълнение на поетите ангажименти по документа.

Предметът на сделката може да се въведе в полето **Предмет**.

Видът на сделката според ЗДДС се задава чрез избор от скачащото меню.

При доставка от внос заплатените или подлежащите на плащане мита се описват с <Мита>. Създава се отделен фактурен документ за митата.

Полетата **Освободени**, **Неосвободени**, **Сделка**, **Данък**, **Общо** показват сумарни величини за стоките и услугите в протичащия сеанс. Съдържанието на тези полета се изчислява автоматично от програмата и не може да бъде променено.

За поясняване на конкретния запис потребителят маркира [X] **Бележки**. Появява се прозорец за въвеждане на информация с неограничена големина. Когато е маркиран в режим на разглеждане, означава, че в съответното мемо поле има записана информация.

Данните за фирмата собственик се появяват при натискане на бутона <Данни>.

Състоянието на маркиращите бутони [] **Данъчна**, [] **ДДС**, [] **Проформа**, [] **Осчетоводяване** и [] **Дневник** определя вида начислени данъци, осчетоводяването и вида на създавания документ.

С <Да> се потвърждава създаването на документа и се излиза от прозореца. Създаденият документ е основание за **складова операция** и **плащане**.

Складовата операция и плащането се извършват веднага (автоматично или с потвърждаване) или по-късно в зависимост от конфигурирането, което се прави от меню Сервиз, Настройка на фактурни, складови и платежни документи.

След извършване на фактурната и/или складовата операция по документа програмата автоматично актуализира данните в база **Наличности**.

<Отказ>

Отказ и нулиране на стойностите на текущия въвеждан запис в диалоговия прозорец.

Връщане на стока и промени в цените се извършва с издаване на кредитно или дебитно известие - от екранното меню.

За повече информация вж. темите “Фактуриране”, “Продажби”, “Избор на стока/услуга”, “Диалогов прозорец Цени”, “Трансфериране на стоки”, “Менажиране стоки на консигнация”.

Наличности

Наличности е база, в която се съхраняват данни за текущите наличности в складовете. За разлика от **Движение**, където се съхраняват доставки, продажби и трансфери като събития, в **Наличности** се съдържат сумарни и текущи величини за даден артикул: количества, лимит, себестойности, продажни цени и др.

Модулът **Наличности** позволява получаване на информация за складовете под формата на списъци и справки, а също и редактиране на различни параметри: тегла, цени, надценки. Вижда се и цялото движение на определена партида.

Работа с диалоговия прозорец Наличности

При влизане курсорът се позиционира в поле **Код** на стоката. Може да се прави търсене на артикул или по код, или от списъка, появил се след натискането на F5 - по име. От таблица **Наличности** също може да се избере артикулът, за който ще се прави справка.

На екрана автоматично се зареждат данните за избрания артикул.

Статутът на дадена стока може да бъде зададен в полето **Статут** с определен цифров код.

Потребителят може да си води бележки за даден артикул или партида в полето, активирано с натискане на бутона <**Бележки**>.

В поле **тегло** се въвежда теглото за една мерна единица от партидата. В поле **лимит** - количеството, под което да се сигнализира, а в поле **в опаковка** - количеството, пакетирано в една опаковка.

Група полета Количества

ok Acc	- количество “на склад” в счетоводен склад
ok Re	- количество “на склад” в реален склад
doc Acc	- количество по документ в счетоводен склад
doc Re	- количество по документ в реален склад

Количествата се променят само при доставка, продажба или трансфер. За по-пълно описание на видовете количества, движения и логически складове вж. тема “**Видове движения и складове**”.

Цени в (основна валута) F8,9

Полетата от цифров тип **средна доставна, дребно, едро, дистрибуторска** показват съответно средната доставна и продажните цени за артикула. Записите в полетата за продажни цени могат да се редактират. При преминаване в режим на редактиране се появява предупреждаващо съобщение. За да се запишат новите стойности се натиска бутон <**Запис**>. Той се активира на екрана само в режим на редактиране.

Когато курсорът е в някое от тези полета, при натискане на F8 се прави калкулация на цената в другите менажирани валути и се показва в прозорец. В диалоговия прозорец, появил се след натискане на F9 потребителят може да види стойността на артикула с начислен ДДС и размера на самия данък.

Когато се променя някоя от продажните цени, програмата сканира и автоматично уеднаквява продажните цени в складовете, ако е конфигурирана да работи с еднакви цени във всички складове. За конфигурирането вж. тема “**Конфигуриране – CMS**”.

При натискане на бутон <BGL> се появяват продажни и доставни цени в български лева.

Фиксирани в...

При въвеждане на нов валутен курс, програмата променя автоматично всички продажни цени в лева във всички складове. Това е така, ако горните две полета са празни.

Ако продажната цена на дадена стока в даден склад трябва да се фиксира в дадена валута, то кодът на валутата се избира от списъка, активиран с F5.

Състоянието на бутоните **Доставки, Продажби, Трансфери** определя дали в подчинената таблица **Движение** ще се показват доставки, продажби, трансфери.

Ако се наложи въвеждане на нова партида, тя се създава с натискане на <Нов>. Извиква се диалогов прозорец **Създаване на стока/материал** за въвеждане на нова партида с нулеви количества.

За повече информация вж. теми “**Наличности**”, “**Движение на стоки/услуги**”.

Искане за трансфер / Протокол за дистрибутор

Описанието на движението на стоки между фирмените (вътрешни) складове и създаването на съответния документ се осъществява в модула **Искане при трансфер**. Движението на стоки между вътрешни и дистрибуторски складове става в модул **Протокол за дистрибутор**.

Преди влизане в диалоговия прозорец програмата пита за номер на склад, от който ще се отпускат стоки и за номер на склад-приемник. При некоректно зададен номер на някой от двата склада се появява съобщение. При натискане на F5 на екрана се появява таблица със списък от складовете - вътрешни и външни.

С натискане на бутона <Стоки/услуги> се активира диалогов прозорец **Избор на стока/услуга**. С всяко влизане в него се попълва един от артикулите за трансфер или дистрибуция и количеството му. Избраните стоки се показват в прозорец тип таблица с име **Стоки/услуги**, който е разположен в долната половина на екрана на компютъра.

В програмата има възможност за назначаване на цени в склада-приемник. Това става в диалоговия прозорец, активиран с натискането на бутона <Цени>.

В полето **Документ** може да се зададе номер на създавания документ. Той се генерира от програмата, но и потребителят може да го въведе.

Дата и <**Час**> - Дата и час на издаване на искането. По подразбиране са текущите на компютъра, но могат и да се редактират.

С маркиращ бутон **Свободен текст** може да се въведе текстова информация за пояснение, която ще се появи в документа.

С маркиращ бутон **Бележки** се отваря прозорец за въвеждане на текст, който е за вътрешна употреба и не се появява в отпечатвания документ.

За повече подробности вж. тема “**Искане**” от помощната информация.

Фактуриране

Издаването на ръчни и компютърни фактури при продажба се осъществява чрез избор на някое от менютата **Продажба - компютърни фактури** и **Продажба - ръчни фактури**.

Всяко стартиране на диалоговия прозорец от Екранното меню бележи началото на нов фактурен документ.

Преди влизане в диалоговия прозорец програмата пита за номер на склад, от който се извършва продажбата. Складът може да е както собствен, така и дистрибуторски.

Този диалогов прозорец е организиран по същия начин, както и диалоговите прозорци на менюта **Доставки, Приемане на стоки на консигнация, Отговорно пазене**.

Разликата между ръчни и компютърни фактури е, че при последните номерът се генерира автоматично от програмата. При ръчна фактура се въвежда реалният номер от кочана с издаваните фактури.

Връщането на стоки и промените в цените се извършват с издаване на кредитно или дебитно известие - от екранното меню.

Възможности на меню Форма при фактуриране

Запазва операция, Зарежда операция

Удобно при съставяне на дълги документи (с много редове от стоки/услуги). Документът може да се състави на няколко етапа. Операция може да се запазва и с цел защита от спиране на тока и др.п.

Зарежда наличности по склад

В документа се зареждат автоматично всички наличности от склада, от който се продава. След това могат да се променят количествата или да се изтриват редове.

Отпечатване

Възможност за печат на документа още по време на съставянето.

Ефективност

Показва се ефективността (брутната печалба) от съставяния документ. Тази възможност е защитена с право на достъп.

Продажби на контрагент

Появява се екран, в който може да се направи оперативна справка за обема и списъка с продажби на избрания контрагент за определен период.

Наличности на контрагент

Удобно за оперативна справка при продажба от дилърски склад.

Списък фактурни документи

Извежда се списък на издадените фактурни документи от същия тип за оперативна справка.

Списък движение

Извежда се списък на продажби или доставки за оперативна справка.

За повече подробности вж. **“Фактуриране”, “Продажби”, “Избор на стока/услуга”, “Диалогов прозорец Цени”, “Трансфериране на стоки”, “Менажиране стоки на консигнация”**.

5. Основни справки

Възможностите за генериране на различни справки се намират в група **Справки** на Екранното меню. По-долу е показан пътят за извършване на най-използваните справки. За останалите се процедира по подобен начин.

Справки в база Наличности

Тук могат да бъдат изготвени Ценови листи, Списъци за ревизия на склад, Списъци на наличностите, Карта на СМЦ и др. Избира се **Наличности** от основния екран. Появява се помощен екран за ограничение по складове и група стоки.

Изготвянето на справка става, като от меню **Форма** се избере подменюто **Списъци**. Появилният се диалогов прозорец **Условия за отчет - Наличности** предоставя възможност за задаване на условия за ограничения при направа на справка.

Възможностите за задаване на условия са изброени в групите на екрана: **Условие за количество, Относно количество, Условие за цена, Относно цена, Статут, Собственик, Складове.**

Според желанието на потребителя, в съставената справка могат да присъстват:

Текст, който ще се появи като заглавие. Въвежда се в поле **Заглавие**.

Кодът на стоките, ако е маркиран бутонът **[X] Код в името**.

Ако името на артикул е по-дълго от един ред, при маркиран **[X] Срез при дълго име**, то се съкращава до един ред.

Потребителят също може да избира валутата, в която ще се представят цените и сумите и точността на закръгляне. За тези цели съществуват полетата **Валута** и **Точност**.

След задаването на условията и потвърждаване с избиране на бутона **<Да>**, се извиква диалогов прозорец **Генериране на отчет**.

Диалоговият прозорец **Генериране на отчет** е помощен и позволява избиране на форма за отчета и допълнителни настройки и ограничения. С клаузи може да се ограничи съдържанието на отчета.

Чрез радио бутон се избира къде да се отправи генерираният отчет - в текстови файл, директно на принтер или в специален прозорец на екрана за предварителен преглед. Потребителят може да зададе броя на копията, които иска да отпечата на принтер.

За по-подробна информация вж. помощната информация в диалоговите прозорци **Условия за отчет - Наличности** и **Генериране на отчет**.

Списък на издадените продажни фактури

За изготвянето на справки по фактурни документи се активира **Фактурни документи** от Екранното меню. От списъка с видове документи се избира **Продажни фактури**. Появява се съответен диалогов прозорец. В прозорците тип Таблица в долната част на екрана се разполага списъкът с продажните фактури, издадени до момента.

От меню **Форма** се активира подменю **Списъци**. Диалоговият прозорец **Условия за отчет** съдържа радиобутони и полета за въвеждане, позволяващи задаване на условия от потребителя за моделиране на отчетите.

С бутона <Да> се извиква диалоговият прозорец **Генериране на отчет** за извършване на справката.

Справки по продажбите на стоки/услуги

За изготвянето на справки по продажбите се активира **Движение на стоки/услуги**. От списъка с видовете движения се избира **Дневник продажби**. Появява се диалогов прозорец **Дневник продажби**. В трите прозореца тип Таблица в долната част на екрана фигурират движението на стоките и съответните фактурни и складови документи.

От меню **Форма** се активира подменю **Списъци**.

С диалоговите прозорци **Условия за отчет** и **Генериране на отчет** се работи по същия начин, както и при другите видове справки.

Касови и банкови документи

За изготвянето на справки за касови и банкови документи се активира някой от прозорците **Касови документи** или **Банкови документи**. От помощния прозорец със списък с видовете документи може да се прецизира избора.

Активира се съответния диалогов прозорец. От меню **Форма** се избира подменю **Списъци**.

В диалоговия прозорец **Период** потребителят въвежда интересувания го за отчета период и други допълнителни условия.

Генерирането на отчет се осъществява по същия начин, както и при другите видове справки.

Справка-декларация по ДДС

С бутон **Справка ДДС** от екранното меню се активира диалогов прозорец за извършване на справката. Потребителят задава интересувания го период. Бутонът <Справка> стартира справката (сумиране и други изчисления) по данните в база Фактурни документи.

С бутоните <Запис> и <Таблица> може да се запише и визуализира направената справка. **Справки за ДДС** е таблица, в която се съхраняват направени справки за ДДС по дати.

Бутонът <Документ> извиква прозорец **Генериране на отчет** - може да се види и отпечата последната записана в базата справка.

Резултатите от направените калкулации по данните в база Фактурни документи се показват в секциите на диалоговия прозорец **Регистрираното лице е изпълнител - продажби** и **Регистрираното лице е получател - покупки** съответно. Крайният резултат от справката се показва в секция **Резултат за периода**. За улеснение на потребителя, встрани от полетата фигурират номера, съответстващи на тези в утвърдения със закон документ.

Мениджърски справки

По-важните за анализ справки, подпомагащи управлението на фирмата са изброени в диалоговия прозорец **Мениджърски справки**.

До някои от справките може да се достигне и по друг път - например, възможно е справката за продажните фактури да се осъществи с избор на **Продажна фактура** от диалоговия прозорец **Фактурни документи**.

Класация по ефективност

Справка по дневник продажби за определен период. Резултатът е класация на стоките по обем на продажбите, обем на ефективността или процент на ефективност.

Класация на клиенти по продажби

Справка по контрагенти и дневник продажби за определен период. Резултатът е класация на клиентите по обем на продажбите, обем на ефективността или процент на ефективността.

Анализ на артикул

Справка по дневник продажби за артикул или група артикули за определен период. Резултат в количествен и стойностен вид: доставки, продажби, наличности към края на периода, ефективност (брутна печалба), трансфери, брой дилърски складове. Всичко това е разбито по вътрешни, външни складове и общо. Вж. тема **Анализ**.

Анализ менажер

Диалогов прозорец за направа и менажиране на обобщени анализи (вж. по-горе). Възможно е например месечните данни за обема на продажбите да бъде сравнен и да се види в диаграма.

Наличности без/със движение в период

Позволява изготвяне на списък на стоките, по които не е имало (имало е) определено или никакво движение в определен период.

Списък с контрагенти, етикети

От група **Номенклатури** на Екранното меню се избира **Контрагенти**.

Избира се подменю **Списъци** или **Етикети** на меню **Форма**. В диалоговия прозорец **Генериране на отчет** е дадена възможност на потребителя да моделира списъка, който иска да получи и да определи къде да се отправи полученият отчет.

Друг, по-мощен начин е като направо от диалоговия прозорец се избере бутон **<Справка>**. Задават се, ако е необходимо, ограничения, след това се избира бутон **<Търси>**, **<Отчет>** или **<Етикети>**.

Фирма CompuMotor, 2002 г.